

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2004/85
Karar Sayısı : 2009/69
Karar Günü : 2.6.2009
R.G. Tarih-Sayı : 10.12.2011-28138

İPTAL DAVASINI AÇAN:Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Haluk KOÇ ve Orhan ERASLAN ile birlikte 120 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU:14.7.2004 günlü, 5220 sayılı 'Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle 7.5.1987 günlü, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na eklenen Ek Madde 2'nin birinci fıkrasında yer alan 've 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 24 üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya' ibaresinin Anayasa'nın 11. ve 35. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğün durdurulması istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali istenen Yasa Kuralı

5220 sayılıSağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun1. maddesi ile7.5.1987 günlü, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa eklenen ve iptali istenen ibareleri de içeren Ek Madde 2şöyledir:

'Sağlık Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazlar ile Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmazlardan gerekli görülenlerin mülkiyetinin Hazineye bedelsiz devrinden sonra, Sağlık Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsisleri kaldırmayave **1050 sayılı Muhasebeyi Umumiye Kanununun 24 üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya**Maliye Bakanı yetkilidir.

Satış bedelleri bütçeye gelir kaydedilir. Sağlık kurum ve kuruluşlarının yapımı, onarımı ve donatımı ile tıbbi araç ve gereçlerin alımında kullanılmak üzere Sağlık Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek öngörülür.

Bakanlığın kullanımı için şartlı bağış yapan kişilerin taşınmazları amacına yönelik kullanılmaması halinde kişilere iade edilir.'

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde Anayasa'nın 11. ve 35. maddelerine dayanılmış, Anayasa'nın 2. ve 7.maddeleri ise ilgili görülmüştür.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İÇtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Cafer ŞAT, Fazıl SAĞLAM, A. Necmi ÖZLER ve Serdar ÖZGÜLDÜR'ün katılımlarıyla 15.9.2004 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine ve yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki raporun hazırlanmasından sonra karara bağlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenen yasa kuralı, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kuralın Anlam ve Kapsamı

Dava konusu kural, hazineye ait kamu taşınmazlarından Sağlık Bakanlığına tahsisli olanların ve Sağlık Bakanlığının kullanımında bulunanların satışı konusundaki şartları düzenlemektedir.

Kamu malları, kamu idare ve kurumlarının gerek kamunun doğrudan kullanımına ayrılmış, gerekse nitelikleri gereği veya hizmetin amacına uygun düzenlenmiş olmak kaydıyla kamu hizmetine tahsis edilmiş (özümlenmiş) malların tümü olarak tanımlanabilir. Kamu mallarına ilişkin düzenlemeler, farklı işlevleri olan birçok mal türünü kapsamak zorunda olduğu için, farklı mal türleri bakımından çok sayıda istisna hükmü de içermektedir.

Öğretide kamu malları; hizmet malları, orta malları ve sahihsiz mallar olarak sınıflandırılmaktadır. Kamu hizmetlerine hizmetin parçasını oluşturacak şekilde tahsis edilmiş mallar hizmet mallarıdır. Üniversiteler, okullar, hastaneler, askerî koruganlar, haller, adliye binaları, belediye binaları, kütüphaneler, ceza evleri, hükümet konakları, köy odaları bu anlamda hizmet malları olarak kabul edilmektedir. Ortak ve genel bir yararlanmaya tabi olan malların ise orta mallarını oluşturmaktadır. Sahipsiz mallar ise hukuki rejim bakımından birçok farklılıklar içeren, taşıdıkları farklı önemler nedeniyle, kamu malı statüsüne sokulmuş birbirleriyle ortak noktaları az olan mal kategorileridir.

Uygulamada ve mevzuatta ise kamu malları teriminin daha çok taşınmaz mallar için kullanılması nedeniyle, kamu taşınmazları Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan veya Hazineye tahsisli taşınmaz mallar ile devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan yerleri ifade etmektedir.

Tahsis, 26.5.1927 tarih ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 23. maddesi ile mevzuatımıza girmiştir. Maddede devlete ait tüm taşınmaz malların tapu idaresince hazine adına tescil ve Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yönetileceği belirtildikten sonra, bunlardan bir daireye özümlenmesi gerekenlerin o daireye kullanıldıkları sürece ücretsiz verilebileceği öngörülmektedir. 1050 sayılı Kanunun 23. maddesinde belirtildiği üzere Hazine adına tescilli taşınmaz malların tahsisi işlemi için Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Tahsis işlemi ancak konulurken kullanılan yönteme bağlı olarak kaldırılabilir.

İptali istenilen kuralın kapsamına, Sağlık Bakanlığı'na tahsisli bulunan Hazine adına kayıtlı taşınmazlar ve Bakanlığın kullanımında bulunan taşınmazlar girmektedir. Kuralla,

Maliye Bakanı 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu'nun 24. maddesine bağılı olmaksızın anılan taşınmazları satışa yetkili kılınmaktadır.

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu'nun 23., 24. ve 25. maddelerinde, kamuya ait taşınmaz malların yönetimine ve satışına ilişkin temel düzenlemeler getirilmiştir. Adı geçen Kanun'un 23. maddesine göre, genel bütçe kapsamındaki kamu kurumlarının taşınmazları hazine adına tescil edildiğinden, özel kanunlarla verilen yetkiler dışında, Hazine malları konusunda genel yetkili kuruluş Maliye Bakanlığıdır. 1050 sayılı Kanun, 24.12.2003 günlü ve 25326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10.12.2003 günlü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 81. maddesi gereğince yürürlükten kaldırılmıştır. 5018 sayılı Kanun'un Geçici 9. maddesine göre diğerk kanunlarla 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa yapılan atıflar, 5018 sayılı Kanun'a yapılmış sayılmaktadır.

5018 sayılı Kanun'un 44. maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki tüm kamu idareleri, yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre taşınır - taşınmaz mal edinebilirler ve tasarrufta bulunabilirler. Aynı maddede bunlar üzerindeki her türlü yönetim, değerlendirme, tasarruf ve elden çıkarma işlemlerinin de ilgili kanunlarında düzenleneceğı belirtilmiştir. Yasa'nın 45. maddesinde ise, yine genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinin her türlü taşınmaz ve taşınır malı elde edebilecekleri veya bedelsiz başka kamu kurumlarına tahsis edebilecekleri hükme bağlanmıştır. Ancak, özel bir düzenleme niteliğinde olan Yasa'nın 46. maddesinde, değeri bütçeyle belirlenen bir limitin altında kalan genel bütçe kapsamında yer alan kamu kurumlarının mülkiyetindeki malların satış yetkisi Maliye Bakanlığına, diğerk kamu kurumlarının taşınır-taşınmaz mallarını elden çıkarma yetkisi ise özel kanunlarında belirlenmiş yetkili organlara bırakılmıştır. Ayrıca ister genel bütçe, ister katma bütçe kapsamındaki kamu kurumlarının, bütçe kanunda belirlenen sınırlar üstünde kalan taşınmaz mallarının satış yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Başvuru dilekçesinde,Anayasa'nın 35. maddesinin kişiler için öngördüğü güvenceden malik sıfatıyla devletin ve diğerk kamu kuruluşlarının yararlanmasının doğal olduğı, özel mülkiyet için Anayasa'nın getirdiğı koruma ve güvencenin kamu mülkiyeti için de geçerli olduğı, kamu mülkiyetinin sona erdirilmesine ilişkin esasların yasayla düzenlenmesi zorunluluğunun, Devlete ait taşınmazlar yönünden, 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu'nun 24. maddesi ile yerine getirildiğı, bu nedenle Hazine taşınmazlarının satışında, 1050 sayılı Muhasebei UmumiyeKanunu'nun24.maddesinin devre dışı bırakılmasına olanak veren kuralın Anayasa'ya aykırı olduğı,bir yasa kuralının Anayasa'nın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun kendiliğinden Anayasa'nın 11. maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracağı ileri sürülmüştür.

Dava konusu kural, Sağlık Bakanlığına tahsisli olan veya kullanımında bulunan taşınmazların satışı konusundaki şartları düzenlemekte, hazine taşınmazlarının satışına hâkim olan 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu'nun 24. maddesine bir istisna teşkil etmektedir.

Kamu mallarının elde edilmesi, tasarrufu, korunması ve elden çıkarılmasında gerek Anayasa'da ve yasalarda gerekse uygulamada özel ilkeler benimsenmiştir.İstisnaları olmakla birlikte,kamu mallarının zamanaşımı ile kazanılamayacağı, kamu malı statüsünü kaybetmedikçe özel mülkiyete konu olamayacağı, devredilemeyeceğı, kamu mallarının haczedilemeyeceğı ilkeleri ve kamu mallarının bazı hallerde özel bir korumaya tâbi tutulması,

kamu mallarına hâkim olan ve özel mülkiyetin korunmasından kimi noktalarda ayrılan bir koruma rejiminin olduğunu göstermektedir.

Dava konusu kuralı içeren 5220 sayılı Yasa'nın metni ve gerekçesi incelendiğinde, Hazineye ait ancak Sağlık Bakanlığına tahsisli taşınmazlar ve Sağlık Bakanlığı'nın kullanımındaki taşınmazlar olmak üzere satılması öngörülen iki tür taşınmazdan söz edildiği görülmektedir:

1- 'Sağlık Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazlar' yönünden

Anayasa'da Hazineye ait veya kamu kurumlarına tahsisli kamu mallarının satışına ilişkin ilkelere açıkça yer verilmemiştir. Yasama yetkisinin genelliği ilkesince, Anayasal sınırlar çerçevesinde kamu taşınmazlarının satışına ilişkin yasal düzenleme yapılmasında Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Yasakoyucu, kimi zaman hukuki ve fiili eşitliği sağlamak kimi zaman da kamu yararını korumak veya kamu hizmetlerinin yürütülmesini sağlamak amacıyla temel yasalardaki prensiplere istisna teşkil eden düzenlemeler yapabilir. Ülkede uygulama birliğinin ve mâli disiplinin sağlanması açısından, temel yasalarda yer alan hükümlerle çatışmayan yasal düzenlemelerin yapılması ise yasakoyucunun takdirinde kalan bir husustur.

Açıklanan nedenlerle, iptali istenen kural Anayasa'ya aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

A. Necmi ÖZLER ve Serdar ÖZGÜLDÜR bu görüşe katılmamışlardır.

2- 'Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmazlar' yönünden

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel unsurlarından birisi de *'belirlilik'* tir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadın, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini verdiğini bilmelidir. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Anayasa'nın 7. maddesinde *'Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindir. Bu yetki devredilemez.'* denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin pek çok kararında yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesinden ne anlaşılması gerektiği hususu açıklanmıştır. Buna göre, yasayla düzenleme ilkesi, düzenlenen konudan yalnız kavram, ad ve kurum olarak söz edilmesi değil, bunların yasa metninde kurallaştırılmasıdır. Kurallaştırma ise,

düzenlenen alanda temel ilkelerin konulmasını ve çerçevenin çizilmiş olmasını ifade eder. Ancak bu koşulla uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların belirlenmesi yürütme organının takdirine bırakılabilir.

Anayasa'da yasayla düzenlenmesi öngörülen konularda, yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Yürütmenin düzenleme yetkisi, sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Bu nedenle Anayasa'da öngörülen ayrık durumlar dışında, yasalarla düzenlenmemiş bir alanda, yasa ile yürütmeye genel nitelikte kural koyma yetkisi verilemez.

Yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir yasa kuralının Anayasa'nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yürütmenin düzenlemesine bırakmaması gerekir.

Kural kapsamına giren Hazine'ye ait taşınmazlar hangi kuruma tahsis edilmişse, bunlar üzerindeki tahsisin usulünce kaldırılmasında veya Anayasa ve yasalardaki sınırlar içinde bu taşınmazların satılmasında Anayasa'ya aykırılık bulunmamaktadır. Ancak kural 'Sağlık Bakanlığı'nın kullanımındaki taşınmazlar' yönünden incelendiğinde, satışı hukuken mümkün olsun olmasın her türlü taşınmazı kapsamı nedeniyle belirsiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Zira, tahsisle sadece devletin özel mülkiyetindeki mallar değil, aynı zamanda özel mülkiyete konu olamayacak kamu mallarının da kamu tüzel kişilerinin kullanımına verilmesi mümkündür. Kuralda herhangi bir ayırım yapılmadığından, satışı mümkün olsun olmasın Sağlık Bakanlığı'nın kullanımındaki her türlü taşınmazın satışının mümkün hale geldiği sonucu çıkmaktadır. Satılması öngörülen taşınmazlardan Sağlık Bakanlığı'nın kullanımındaki taşınmazların hukuki konumu, tabi olacağı hukuki koruma ve kurallar belirsiz olup bunların Yasa'da açıkça gösterilmesi gerekir.

Belirtilen nedenlerle, kural Anayasa'nın 2. ve 7. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 2. ve 7. maddelerine aykırı görülerek iptal edildiğinden, ayrıca Anayasa'nın 11. ve 35. maddeleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

Haşim KILIÇ, Sacit ADALI ve Serruh KALELİ bu görüşe katılmamışlardır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

5220 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle 7.5.1987 günlü, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na eklenen Ek 2. maddenin birinci fıkrasında yer alan " ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 24 üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya " ibaresi;

1- 'Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmazlar' yönünden, 2.6.2009 günlü, E. 2004/85, K. 2009/69 sayılı kararla iptal edildiğinden, bu ibarenin uygulanmasından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın Resmî Gazete'de yayımlanacağı güne kadar YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASINA,

Esas Sayısı : 2004/85
Karar Sayısı : 2009/69

2- 'Sağlık Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazlar' yönünden, 2.6.2009 günlü, E. 2004/85, K. 2009/69 sayılı kararla reddedildiğinden, YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

2.6.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI- SONUÇ

14.7.2004 günlü, 5220 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle 7.5.1987 günlü, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na eklenen Ek 2. maddenin birinci fıkrasında yer alan " ve 1050 sayılı Muhasebi Umumiye Kanununun 24 üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya " ibaresinin;

1-'Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmazlar' yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI ile Serruh KALELİ'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- 'Sağlık Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazlar' yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, A. Necmi ÖZLER ile Serdar ÖZGÜLDÜR'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2.6.2009 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Sacit ADALI

Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

KARŞIOY GEREKÇESİ

14.7.2004 günlü, 5220 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle 7.5.1987 günlü, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na eklenen Ek 2. maddenin birinci fıkrasında yer alan " ve 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 24 üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya " ibaresi; 'Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmazlar' yönünden Anayasa'nın 2. ve 35. maddelerine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

Anayasa'nın 7. maddesinde 'Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez' denilmektedir. Buna göre, yasa ile yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilebilmesi olanaklı değildir.

Ancak bu kural, ekonomik olayların niteliği, gelişen koşul ve durumlara göre sık sık değişik önlemler alma, bunları kaldırma ve süratli biçimde hareket etme zorunluluğu dikkate alındığında, yasama organının yürütme organını yetkilendirmesini gerekli kılmaya engel değildir. Bu gibi durumlarda yasama organı, temel kuralları saptadıktan sonra, uzmanlık ve idare tekniğine ilişkin hususları yürütmeye bırakabilir.

Yasamanın genelliği ve asliliği ilkesi gereği yasa koyucu 'genel ve soyut' nitelikli düzenlemelerini, yasa uygulamalarını içerecek düzeyde veya yönetmelikleri gereksiz kılacak somutlukta gerçekleştirebilir. Ancak, bu husus yasamanın takdirinde olup, anayasal bir

Esas Sayısı : 2004/85
Karar Sayısı : 2009/69

zorunluluk değildir. Gittikçe gelişen ve farklılaşan toplumsal yaşam, gittikçe artan oranda hızlı karar mekanizmalarına gereksinim doğurmaktadır.

Bu nedenlerle kuralın Anayasa'nın 2. ve 35. maddelerine aykırı yönünün bulunmadığı ve iptal isteminin reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmadık.

Başkan

Haşim KILIÇ

Üye

Sacit ADALI

KARŞIOY GEREKÇESİ

İtiraz konusu ibarenin kapsamının belirlenmesi, maddenin birinci fıkrasının tamamının değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bu bağlamda anılan fıkra incelendiğinde, 5220 sayılı Yasa ile 3359 sayılı Yasa'ya eklenen ve iptali istenilen ibarenin de yer aldığı Ek 2. maddede iptal kararına konu olan taşınmazlar dışındaki Sağlık Bakanlığı'na tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazlar hususunda da Maliye Bakanı'na tanınan yetkinin sınırsız olduğu, tüm kamu taşınmazlarının satışı bakımından gerekli olan 1050 sayılı Yasa'nın 24. maddesinin (daha sonra yapılan yasal düzenlemeyle onun yerini alan 5018 sayılı Yasa'nın 46. maddesi) dikkate alınmayacağı anlaşılmaktadır.

Satışına gerek görülen taşınmazlarla ilgili daha somut ve objektif kriterlere yer verilmesi hukuk devleti ilkesinin tabii bir gereği olmalıdır. Bu nedenle, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı düşen kuralın anılan taşınmazlar yönünden de iptali gerektiği değerlendirildiğinden, ret yönündeki çoğunluk görüşüne katılmadık.

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

KARŞIOY

Sağlık Bakanlığı'na tahsisli Hazine mülkiyetli taşınmaz ile Sağlık Bakanlığı kullanımındaki diğer taşınmazların satışında Maliye Bakanlığı'na 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu'nun 24. maddesine bağlı olmaksızın, yetki veren yasa kuralının gayrimenkullerin nitelik ve satış hallerine ölçüt getirmediği için belirsizlik içerip keyfi yetki kullanımına olanak verdiği ve de 1050 sayılı Yasa'nın 24. maddesinin kamu mülkiyetinin sona ermesinde getirdiği koruma ve güven ilkelerini ortadan kaldırılmış olduğu nedeniyle Anayasa'ya aykırı olduğu iddia edilmiştir.

A) Usul Yönünden:

İptali istenilen yasa hükmünde yer alan 1050 sayılı Yasa 1.1.2005 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

Öncelikle Anayasa Mahkemesi hükümleri geriye yürümeyeceği için dava dosyasının görüldüğü 2.6.2005 tarihinde yürürlükte bulunmayan bir mevzuata (1050/24) atıfta bulunarak getirilen kural (5520 sayılı Kanun ile 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na ek 2 madde) yönünden karar verilmesine yer olmadığı kararı verilmesi gerekir idi.

B) Esas Yönünden:

Çoğunluğun esasın incelenmesi gerektiği kararı nedeniyle yapılan esas incelemesi sonucunda ise 'Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmazlar' yönünden kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu görüşüne aşağıdaki gerekçeler ile katılmamıştır.

Anayasa'nın 35. maddesi ile mülkiyet hakkı koruma ve güvence altına alınmış, ancak hakkın kamu yararı amacı ile yasa ile sınırlanabileceği söylenmiştir.

İptali istenilen kuralda ise, 1050 sayılı Yasa'nın 24. maddesinde yer alan hükme bağlı olmama yetkisi bir sınırlamayı ortadan kaldıran bir düzenleme gibi görülmüş, 1050 sayılı Yasa'nın 24. maddesine anayasal bir değer atfedilmiş ve kuralın bu madde yönünden denetlenmesinin istendiği görülmüştür.

1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu anayasal norm olmadığı ve de iptali istenen yasa kuralını Yasa ile denetlemeyeğimizden, dayanak alınmayan 1050/24 madde hükmünün mutlak değerine anayasal norm gücü vermek mümkün değildir. Mülkiyet hakkını korumaya alıp güvence veren madde Anayasa'nın 35. maddesi olup, 1050/24 madde ile getirilen kuralın bizzat kendisinin bile değiştirilebileceği ve de bu kurala aykırı düzenleme yapılamayacağı söylenemeyeceğinden iptali istenen kuralda bu yönüyle Anayasa'ya aykırılık yoktur.

Ayrıca 1050 sayılı Yasa davadan sonra 1.1.2005 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmış olduğundan kamu taşınmazlarının satışı esasları bu tarihten itibaren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu konulmuş ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu disiplinleri kontrolüne geçmiştir.

3359 sayılı Kanunu'nun Ek 2. maddesinin çıkarılış amacının insan sağlığının öncelikli her türlü mülhaza üstü yeri ve önemi nedeniyle sağlık hizmetlerinde yaşanan finans zorluklarının da aşılması, hizmetin tek elden planlanıp verilmesi ve etkili ve verimli şekilde yürütülmesini temin amacıyla, sağlık hizmetlerine tahsisli ve kullanımındaki taşınmazlarda

fonksiyonelliğini yitirmiş olanların; gerek tahsisinin kaldırılmasına gerekse de satışına gerekli yetkinin alınmasına ilişkin bir düzenleme olduğu kuralın genel gerekçesinde ve plan ve bütçe komisyon raporundan anlaşılmaktadır.

Madde de yer alan 'Sağlık Bakanlığı kullanımındaki diğer taşınmazlar' ibaresi hazine mülkiyetindeki Sağlık Bakanlığına tahsisi taşınmazlar ibaresine nazaran, bir an için iddia gibi bir mülkiyet kavramı tartışması ve bu yönüyle hakka vaki yasal güvenceleri aşan bir müdahale ve satışı yönünden belirsizlik hali içeriyor kuşkusunu vermektedir. Bu hal ise mülkiyet hukuku ve içinde kamu mallarının kategorisinin nitelikli açıklamasını gerekli kılmaktadır.

Hazine'ye ait bir taşınmazın kime tahsisli olursa olsun anayasal ve yasal sınırlar içinde tahsisinin kaldırılması ve satılmasında anayasal bir aykırılık bulunmadığına göre ibarede tahsisli kelimesinden ayrık olarak yer alan 'kullanımında'ki kelimesi mülkiyet üzerinde sınırsız bir müdahale hakkı mı vermektedir'

Burada Anayasa'nın 35. maddesinin mutlak güvenceleri ortaya çıkmakta ve mülkiyet hak sahibini istisnai kamulaştırma ve devletleştirme hükümleri hariç koruyacağı bir üstün hak kuralı olarak durmaktadır.

İptali istenilen düzenleme, Sağlık Bakanlığı kullanımındaki taşınmazlar demekle, Sağlık Bakanlığı'nın hangi nitelikli mallarının satış kapsamına alındığını nesnel olarak belirlemekte, Yasa'nın amaçsal yorumuna baktığımızda da fonksiyonelliğini yitirmişler diyerek de objektif ölçüt getirdiği görülmektedir. Bu halde satılacak mal kapsamı yönünden bir belirsizlik ve ölçütsüzlük yoktur.

Kuralda, Sağlık Bakanlığı kullanımındakiler demeyeyle gayrimenkul mülkiyetinin Hazine'ye kayıtlı olanlar dışında özel hukuk kişilerine ait mallarının ya da İl Özel İdaresi, vakıf, dernek, belediye v.b. mülkiyet hak sahiplerine ait iken Sağlık Bakanlığı'nca kullanılanların iptali istenilen düzenleme ile satışının gerçekleştirilebileceğini düşünmek de Anayasa'nın 35. maddesinin mutlak korumasını yok saymaktadır.

Bir kamu kurumunca kullanılan malın ve yararlanma sebebinin hukuki niteliği ve akdi ilişkiyi yok sayan bir görüşle sadece 'kullanımında' denildiği için gayrimenkul satışına izin verildiğinin sanılması hukuk devletinde olası değildir. O halde belirsizlik var denilemeyeceği için Anayasa'ya aykırılıkta yoktur. Bu nedenle çoğunluk görüşüne katılmamıştır.

Üye

Serruh KALELİ